

कायम विनाअनुदान तत्वावर
(माध्यम इंग्रजी)

जाक्र.प्रा.प्राशि-३/खाप्राशा/मा.इंग्रजी/१०-११
शिक्षण उपसंचालक,
पुणे विभाग, पुणे-१, यांचे कार्यालय.
दिनांक : १०६९०/६००
१७ MAY २०१०

प्रति

१. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक),
जिल्हा परिषद, पुणे.
२. शिक्षण प्रमुख/प्रशासन अधिकारी
महानगरपालिका/नगरपालिका शिक्षण मंडळ,

विषय : सन २००९ - २०१० या शैक्षणिक वर्षात नविन खाजगी प्राथमिक
शाळेस परवानगी देणेबाबत. (माध्यम - इंग्रजी) . . .

संदर्भ : १. शालेय शिक्षण विभागाकडील पत्र क्रमांक नप्राश १००८/प्र.क्र.६७८/
प्राशि-३, दिनांक १८ ऑगस्ट २००९

२. आपले पत्र क्र.जि.प./शिक्षण/प्राथ./खाप्राशा/१७७/२०१० दिनांक
३०/४/२०१०

उपरोक्त विषयासंबंधीचे आपल्या कार्यालयास पृष्ठांकित केलेले शासनाकडील संदर्भाधिन पत्र कृपया
अवलोकनी घ्यावे.

याबाबत कळविण्यात येते की, स्थानिक गरज लक्षात घेऊन खाली नमूद केलेल्या संस्थेला तिच्या
नावासमोर दर्शविलेल्या ठिकाणी व माध्यमातून जून २००९ पासून इ. १ ली च्या वर्गास (फक्त एका तुकडीस)
सन २००९-२०१० या शैक्षणिक वर्षात शाळा सुरु करण्यास खाली नमूद केलेल्या अटींची पूर्तता करण्याच्या
शर्तीवर खाजगी प्राथमिक शाळेस कायम विनाअनुदान तत्वावर भविष्यात माध्यम बदलता येणार नाही या
अटीवर परवानगी देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	संस्थेचे नांव	शाळेचे नांव व ठिकाण	इयत्ता	माध्यम	कालावधी
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१	विद्या प्रतिष्ठान, विद्यानगरी, भिगवण रोड, ता.बारामती, जि.पुणे	विद्या प्रतिष्ठानचे इंग्लिश मिडीअम स्कूल, इंदापूर	१ ली	इंग्रजी	जून २००९ पासून

सदर परवानगी खालील शर्ती व अटीवर अवलंबून आहे. त्याचा भंग झाल्यास शाळा परवानगी आपोआप
रद्द होईल.

- ३.१ सदर संस्था, नोंदणी अधिनियम १८६० व मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० प्रमाणे
नोंदणीकृत किंवा केवळ मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० प्रमाणे नोंदणीकृत असली
पाहिजे.
- ३.२ शाळेची इमारत व परिसर शिक्षणाकूल, स्वच्छ व सुरक्षित असला पाहिजे.
- ३.३ शाळेत शासनाने वेळोवेळी विहित केल्यानुसार शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हतेचा आवश्यक सक्षम
कर्मचारीवृंद शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या वेतनश्रेण्या व सेवाशर्तीच्या अधिन राहून नेमला पाहिजे.
- ३.४ संस्थेची आर्थिक परिस्थिती, संस्थेकडील भौतिक सुविधा, व्यवस्थापनाविषयक सुविधा इत्यादी, शाळा
व्यवस्थित चालण्यासाठी सुयोग्य असणे आवश्यक आहे.
- ३.५ संस्थेने या शाळेमध्ये शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या अभ्यासक्रमांची अंमलबजावणी केली पाहिजे.
तसेच अभ्यासक्रम, पाठ्यपुस्तके, मुल्यमापन पद्धती, शालेय व सहशालेय कार्यक्रम आणि उपक्रम यांचे
सूयोग्यतेने कार्यान्वित केले पाहिजे व त्यासाठी आवश्यक सर्व सुविधा पुरविल्या पाहिजे.
- ३.६ संस्थेने शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी/कर्मचाऱ्यांसाठी विहित नोंदवह्या अद्ययावत आणि विश्वासाई स्वरूपात
कार्यान्वित ठेवल्या पाहिजेत.

- ३.९ संस्थेने शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशांचे, कार्यपद्धतीचे, नियमांचे पालन करणे आवश्यक आहे.
- ३.१० संस्थेने विद्यार्थ्यांना शाळेत प्रवेश देतांना परिसरातील इतर मान्यताप्राप्त प्राथमिक शाळांवर विपरीत परिणाम होणार नाही, याची खबरदारी घेणे आवश्यक आहे.
- ३.११ शासनाने ज्या ठिकाणासाठी परवानगी दिलेली आहे, त्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर ठिकाणी प्राथमिक शाळा सुरु केल्यास शासनाने दिलेली परवानगी आपोआप रद्द समजण्यात येईल.
- ३.१२ शासनाने परवानगी दिलेल्या वर्षी संबंधित संस्थेने शाळा सुरु न केल्यास पुढील वर्षी नूतनीकरणासाठी अर्ज सक्षम अधिका-यां दे परवानगी दिलेल्या शैक्षणिक वर्षात करणे बंधनकारक राहील. अन्यथा शासनाने दिलेली परवानगी रद्द समजण्यात येईल. एक वर्षांनंतर नूतनीकरणासाठी केलेल्या अर्जाचा विचार करता येणार नाही.
- ३.१३ जनहितार्थ या.क्र.४८३/०४ मध्ये मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक १४ एप्रिल, २००९ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार खालील बाबींची पूर्तता करावी..
१. शाळामध्ये सहा महिन्यांच्या आत अग्निशमन यंत्रणा बसविण्यात यावी.
 २. शाळेच्या इमारतीमध्ये ज्वलनशील आणि घातक वस्तू ठेवण्यात येवू नयेत.
 ३. शाळेचा संबंधित कर्मचारी वृंद आणि इतर कर्मचारी यांना अग्निशमन यंत्रणा वापरण्याबाबत आवश्यक ते प्रशिक्षण देण्यात यावे.
 ४. सदर शाळेची इमारत सर्व दृष्टीकोनातून सुरक्षित असल्याची तसेच (National Building code of India) अंतर्गत विहीत केलेल्या मानकाप्रमाणे शाळेची इमारत बांधली असल्याची खात्री मान्यता देणेपूर्वी करण्यात यावी व तसे प्रमाणपत्र सादर करण्याची जबाबदारी शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांची राहील.
 ५. प्रत्येक शाळेच्या इमारतीची सुरक्षिततेच्या दृष्टीने नियमित तपासणी करण्यात यावी. संबंधित अधिकारी यांनी (National Building code of India) चे काटेकोरपणे पालन करावे. वरील काम जे अधिकारी/ कर्मचारी करणार नाहीत त्यांचेवर कडक शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात यावी.
- संदर्भ १. शासन पत्र क्रमांक याचिका २००९/प्र.क्र. २४४/प्राशि-४/ दिनांक १९ सप्टेंबर, २००९
२. संचालनालयाचे पत्र क्र. संकीर्ण /२००९/६४११६/याचिका/१५ क (८) ९३४४, दिनांक २४ सप्टेंबर, २००९
३. शासन निर्णय क्रमांक १९०९/प्र.क्र.४३१/प्राशि-३, दिनांक २०/१०/२००९

सदर परवानगी पत्र प्राप्त झाल्यानंतर सक्षम प्राधिकाऱ्याने ही परवानगी संबंधित शैक्षणिक संस्थेच्या व्यवस्थापनाच्या निदर्शनास तात्काळ आणावी. सदरची बाब संस्थेच्या निदर्शनास आणल्यानंतर संस्थेने परवानगी मिळालेल्या माध्यमातून व ठिकाणी प्राथमिक शाळा सुरु करणे आवश्यक आहे. अशा संस्थेने तद्नंतर सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे (आपणाकडे) नविन प्राथमिक शाळा मान्यतेसाठी अर्ज करावा, असा अर्ज मिळाल्यानंतर सक्षम प्राधिकाऱ्याने शाळेची तपासणी करून तपासणी अहवाल शिक्षण मंडळ/शिक्षण समिती यांचेकडे मान्यतेसाठी सादर करावा व शाळेच्या मान्यतेबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करावी. शिक्षण मंडळ/शिक्षण समितीची मान्यता मिळताच त्याची एक प्रत या कार्यालयास सादर करावी.

स्थळप्रताप उ. स. वाको
सही असे.

(बाळासाहेब ओढाळ)
शिक्षण उपसंचालक
पुणे विभाग, पुणे-१. करिता.

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर.

१. मा.प्रशान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग, मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२.
२. मा.शिक्षण संचालक, (प्राथमिक), प्राथमिक शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.
३. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, ---यांना आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी.
४. अध्यक्ष/सचिव,
विद्या प्रतिष्ठान, विद्यानगरी, भिगवण रोड, ता.बारामती, जि.पुणे

कायम विना अनुदान तत्वावर (इंग्रजीमाध्यम)

पुणे जिल्हा परीषद, पुणे
यशवंतराव चव्हाण भवन,
शिक्षण विभाग (प्राथमिक)
जा.क्र.जि.प./शिक्षण/प्राथ./२/
/खा.प्रा.शा./८१/ दि.१/२०१०
दि. २४/८/२०१०

प्रति,

मुख्याध्यापक, / मुख्याध्यापिका,

विद्या प्रतिष्ठानचे
इंदापूर इंग्लिश मिडियम स्कूल, इंदापूर

विषय : कायम-विना-अनुदान तत्वावरील शासन मान्यता प्राप्त खाजगी प्राथमिक शाळांना
जादा/नैसर्गिक वाढीचा/वाढीच्या प्राथम / जादा तुकड्या/वर्ग उघडण्यास परवानगी देणेबाबत...
संदर्भ : शासन निर्णय क्रमांक-व्ही.एल.एस.-२००२/ (२०००/०२) प्रा.शि.-३ दिनांक १४ जाने.२००३.

वरील विषयासंबंधीचा आज्ञाकडून प्राप्त झालेला प्रस्ताव विचारात घेता खाली नमूद केलेल्या शाळेस
त्यांच्या नावासमोर दर्शविण्यात आलेल्या जादा / नैसर्गिक वाढीचा / वाढीच्या प्राथम/ जादा तुकड्या / वर्ग जून
२०१० पासून सन २०१० - २०११ या शैक्षणिक वर्षापासून खाली दर्शविण्यात आलेल्या अटीच्या आधीन राहून
मंजूर करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	शाळेचे नांव	माध्यम	इयत्ता	तुकडीवाढ जादा/नैसर्गिक	शेरा
०१	विद्या प्रतिष्ठानचे इंदापूर इंग्लिश मिडियम स्कूल, विद्यानगरी, इंदापूर	इंग्रजी	१-४ री ते ७वी	नैसर्गिक	मंजूर

अटी व शर्ती

१. शाळेस शासनाने वेळोवेळी विहित केल्यानुसार शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हतेचा व आवश्यक सक्षम कर्मचारी
वृंद शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या वेतनश्रेण्या व सेवासर्तीच्या आधीन राहून नेमला पाहिजे.
२. सदर शाळेने तुकड्यासाठी सर्व भौतिक सुविधा तसेच शैक्षणिक व्यवस्थापनाविषयक सुविधा उपलब्ध करून
नेमला पाहिजे.
३. सदर शाळेस स्वच्छतागृहाची व पिण्याच्या पाण्याची सोय चांगली असावयास हवी.
४. शाळेने शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या अभ्यासक्रमाची आंमलबजावणी केली पाहिजे.
५. सदर मंजूर करण्यात येणा-या तुकडीमुळे परीसरातील इतर मान्यता प्राप्त प्राथमिक शाळेच्या पटावर विपरीत
परिणाम होणार नाही याची खबरदारी घेणे आवश्यक आहे.
६. सदर शाळेच्या वर्गास / तुकडीस विद्यार्थीसंख्या पुरेशी असणे आवश्यक आहे.
७. तपासणीअंती एकजरी अट नियमबाह्य निदर्शनास आल्यास तुकडी / वर्ग मान्यता रद्द करण्यात येईल.
८. फट व उपस्थिती वाढविण्याच्या अटीवर सदर मान्यता देण्यात येत आहे.

शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)

पुणे जिल्हा परीषद, पुणे

प्रति माहितीसाठी व योग्य कार्यवाहीसाठी रवाना.

संचालक / अध्यक्ष **विद्या प्रतिष्ठान कार्यालय**

प्रति,

अध्यक्ष,

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,
शिवाजीनगर, पुणे.

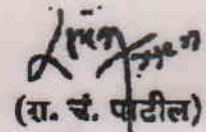
विषय :- इंग्रजी माध्यमाच्या इ. ७ वीपर्यंत सुरु असलेल्या प्राथमिक शाळेस जोडून
इ. ८ वी ते इ. १० वी चे इंग्रजी माध्यमाचे वर्ग
कायम विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यास परवानगी देण्याबाबत.

संदर्भ :- १) शासन निर्णय, क्र. नमाशा २०१०/(९६/२०१०)/माशि-१, दि.१०.३.२०१०.

२) संस्थेचा दि.६/७/२०११ रोजीचा अर्ज व सर्व संबंधित कागदपत्रे.

सोबत जोडलेल्या संस्थेच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने आपणास कळविण्यात येते की विद्या प्रतिष्ठान, विद्यानगरी,
भिमवण रोड, बारामती, जि.पुणे या संस्थेद्वारे संचालित इंग्रजी माध्यमाच्या इ. ७ वीपर्यंत सुरु असलेल्या इंदापूर
इंग्लिश मिडीयम स्कूल, विद्यानगरी, इंदापूर, जि.पुणे - ४१३ १०६ येथील प्राथमिक शाळेस जोडून इंग्रजी माध्यमाचे
इ. ८ वी ते इ. १० वीचे वर्ग कायम विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यास शासन स्तरावरून पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन
राहून परवानगी देण्यात येत आहे :-

- १) परवानगी आदेशाच्या दिनांकापासून एक वर्षाच्या आत संस्थेने राज्यमंडळाकडे संलग्नता प्रमाणपत्रा करिता (प्रथम प्रोव्हिजनल व नंतर रेग्युलर) अर्ज करणे आवश्यक राहिल.
- २) सदर परवानगी आदेश राज्य मंडळातर्फे दिल्या जाणाऱ्या संलग्नता प्रमाणपत्राकरिता (रेग्युलर ऑफीलीएशन) आवश्यक असणाऱ्या सर्व निकषांची पूर्तता करण्याच्या अधीन राहतील.
- ३) राज्य मंडळाने संलग्नता प्रमाणपत्राकरिता (रेग्युलर ऑफीलीएशन) निश्चित केलेल्या निकषांची पूर्तता न केल्यास सदर परवानगी आदेश रद्द समजण्यात येतील.
- ४) परवानगी दिलेल्या ठिकाणावरून सदर शाळेचे स्थलांतर करण्यास परवानगी दिली जाणार नाही.
- ५) संबंधित शाळेने शासन, शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), पुणे व राज्य मंडळ यांच्यातर्फे निर्गमित केल्या जाणाऱ्या सर्व आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- ६) परवानगी देण्यात आलेल्या इ. ८ ते १० वीच्या वर्गांमध्ये महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने निर्धारित केलेला अभ्यासक्रम शिकविणे आवश्यक राहिल.
- ७) परवानगी आदेशाच्यावेळी शाळेत सुरु असलेल्या सर्व वर्गांना या आदेशाद्वारे परवानगी देण्यात येत आहे.

(रा. च. पटील)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

ज्ञा- माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी-

शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), पुणे

मा.मंत्री (शाशि) यांचे खाजगी सचिव / मा.राज्यमंत्री (शाशि) यांचे खाजगी सचिव

विभागीय शिक्षण उपसंचालक, पुणे / शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जि.प.पुणे

सचिव, विद्या प्रतिष्ठान, विद्यानगरी, भिमवण रोड, बारामती, जि.पुणे

निवृत्त नसती, माशि-१

परवानगी वर्ष :- २०११-१२
माध्यम :- इंग्रजी
कायम विना अनुदान

20094/99
जा.क.शिउसं/माध्य-३/१३/प्र.मा./पुवि/२०१२
शिक्षण उपसंचालक, पुणे विभाग,
पुणे-१ यांचे कार्यालय
दिनांक :- 14 AUG 2012

प्रति,
शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)
जिल्हा परिषद, पुणे

विषय :- कायम विना अनुदानित इंग्रजी माध्यमाच्या इ.७वी पर्यंत सुरु असलेल्या प्राथमिक शाळेस जोडून इ.८वी ते १० वी चे इंग्रजी माध्यमाच्या वर्गांना प्रथम मान्यता प्रदान करणेबाबत..
इंदापूर इंग्लिश मिडीयम स्कूल, विद्यानगरी, इंदापूर जि.पुणे.

- संदर्भ- १) शासन निर्णय क्र.नमाशा-२०१०/(९६/२०१०)/माशि-१ दि.१०.०३.२०१०
२) आपले पत्र क्रमांक जिप/माध्य/१०११/१२ दिनांक २४.०४.२०१२
३) शासन पत्र क्रमांक क्रमांक इमाशा-२०११/८४/११/माशि-१ दिनांक १५.०९.२०११
४) शासन निर्णय क्रमांक नमाशा-२०१०/(९६/१०)/माशि-१
दिनांक १४.१०.२०१०

उपरोक्त विषयासंदर्भात शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद पुणे यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या शिफारशी विचारात घेऊन विद्या प्रतिष्ठान विद्यानगरी, भिगवण रोड, बारामती, जि.पुणे संचलित इंदापूर इंग्लिश मिडीयम स्कूल, विद्यानगरी, इंदापूर जि.पुणे या माध्यमिक शाळेस खालील अटीवर आणि तपासणी अहवालातील सर्वच सूचनांची परिणामकारकरित्या अंमलबजावणी करण्याच्या शर्तीवर कायम विना अनुदान तत्वावर सन २०११-१२ मध्ये तात्पुरती प्रथम मान्यता देण्यात येत आहे.

१. नविन वर्गांना कायम विना अनुदान तत्वावर प्रथम मान्यता देण्यात आली असून भविष्यात कधीही अनुदान तसेच कोणत्याही प्रकारची आर्थिक मदत देण्यात येणार नाही.
२. माध्यमिक शाळा संहिता नियम क्रमांक ३(२), ४८ तसेच ८३ मधील सर्व तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन करावे.
३. विहित निकषानुसार शिक्षक कर्मचारी यांची नियुक्ती करावी.
४. संचनिश्चिती व कर्मचारी मान्यता दरवर्षी करून घेण्यात यावी.
५. शैक्षणिक शुल्क विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून आकारण्यात यावी.
६. विहित संख्येच्या मर्यादेत विद्यार्थ्यांना प्रवेश द्यावेत.
७. शासनाचे वेळोवेळी दिलेले आदेश, सूचना यांचे पालन करणे बंधनकारक राहील.
८. सदरची प्रथम मान्यता ही तात्पुरत्या स्वरूपाची असून पाच वर्षांच्या कालावधीनंतर कायमपणे मान्यता देण्याचा या कार्यालयाकडून विचार करण्यात येईल. मात्र शाळेने, संस्थेने माध्यमिक शाळा संहिता नियम क्रमांक ३ मध्ये घालून दिलेल्या शर्ती पूर्ण करणे चालू ठेवले पाहिजे.

इतर अटी :-

जनहितार्थ याचिका क्रमांक ४८३/०४ मध्ये मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक १४.०४.२००९ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार खालील बाबींची पूर्तता करावी.

१. शाळांमध्ये सहा महिन्यांच्या आत अग्निशमन यंत्रणा बसविण्यात यावी.
२. शाळेच्या इमारतीमध्ये ज्वलनशील आणि घातक वस्तू ठेवण्यात येवू नयेत.
३. शाळेच्या संबंधित कर्मचारी वृंद आणि इतर कर्मचारी यांना अग्निशमन यंत्रणा वापरण्याबाबत आवश्यक ते प्रशिक्षण देण्यात यावे.
४. सदर शाळेची इमारत सर्व दृष्टीकोनातून सुरक्षित असल्याची तसेच (National Building Code of India) अंतर्गत विहित केलेल्या मानकाप्रमाणे शाळेची इमारत बांधली असल्याची खात्री मान्यता देण्यापूर्वी करण्यात यावी. व तसे प्रमाणपत्र सादर करण्याची जबाबदारी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांची राहील.
५. प्रत्येक शाळेच्या इमारतीची सुरक्षिततेच्या दृष्टीने नियमित तपासणी करण्यात यावी. संबंधित अधिकारी यांनी त्याचे काटेकोरपणे पालन करावे. वरील काम जे अधिकारी/कर्मचारी करणार नाहीत त्यांचेवर कडक शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात यावी.

संदर्भ : १) शासन पत्र क्रमांक याचिका-२००९/प.क्र.२४४/माशि-४/ दिनांक १९ सप्टेंबर २००९.

२) संचालनालयाचे पत्र क्रमांक संकीर्ण-२००९/६४११६/याचिका/१५ क(८)९३४४
दिनांक २४ सप्टेंबर-२००९.

वरील निर्धारित केलेल्या शर्तीचे व वेळोवेळी निर्धारित करण्यात येतील अशा शर्तीची पूर्तता करणेच्या अधिन राहून आणि समाधानकारक कामकाजाच्या अधिन राहून शाळेची मान्यता चालू ठेवता येईल.परंतु प्रतिसाद न मिळालेस शाळेची मान्यता काढून घेतली जाईल याची नोंद घ्यावी.

शिक्षणाधिकारी यांनी पुढील तपासणीचे वेळी शाळेची प्रगती विचारात घेऊन मान्यता पुढे चालू ठेवणेबाबत विचार करावा.

स्थळ प्रतिवर शि. उ. सं.
यांची सही असे

(*Signature*)
(*Handwritten Signature*)

शिक्षण उपसंचालक,

पुणे विभाग पुणे-१ *अमेर*

प्रत माहिती व कार्यवाहीसाठी,

१. मुख्याध्यापक,

इंदापूर इंग्लिश मिडीयम स्कूल, विद्यानगरी, इंदापूर जि.पुणे

२. विभागीय सचिव, पुणे विभागीय शिक्षण मंडळ, शिवाजीनगर, पुणे-०५

प्रत माहितीसाठी सादर,

३. अवर सचिव (माशि-१) शाळेत ये शिक्षण व क्रिडा विभाग, मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२.

४. निवडनस्ती.